

Ballada

*Törékeny madarak, szállunk,
véd minket csak pihe-páncél:
az ének.*

*

*Házunk kapuján kifordultunk.
Bátyám szeme büszke, világos.
Homlokán erecske lüktet.
Aranypikkelyű messzeség hív.*

*Se apánk, se anyánk. Bátor bátyám
elfeledte tanítását
boldogult anyánknak:
vigyázz, fiam, a nagy útban,
sose igyál kecskenyomból:
meg van babonázva!*

*Döndül az aszályos égbolt,
por verődik, meredek a dombhát.*

*Mind a kettőnk szomjan szikkad,
forrást a homok felhabzsolta.*

*Túrj még, bátyám, bátor bátyám,
ne igyál az állatnyomból!
Soha többé nem léssz ember,
szarvasfiúvá léssz,
maradsz néma szarvas
király büszke kertjében.*

*Döndül az aszályos égbolt,
por verődik, meredek a dombhát.
Bátor bátyám már oda is lett.
Egyre hívom,
szólogatom
király büszke kertjén kívül.*

*Odalépdél hozzám néha
egy kicsinyke fiúszarvas.
Világos szemében rémület ég.*

Föld fekete-zöldje

*Föld fekete-zöldje!
Föld fekete-zöldje!
Zöld sziget a fekete szántón,
remény bátor lobogója!
Fényes barázdában
hólé fut özönnel,
világos víz zöldel,
hozzám folyik s rajtam át.*

*A szegénység szégyene elcsorog mind,
szétfolyik az öncsalás.
Ami marad, az már győzhetetlen,
arany gabonakereszt, kérébe kötetlen.
Az se baj!
Úgy gondoljon az ember az őszre,
valaminek kezdete az ősz is.
Az egyetlen vidám fekete a földé,
töméntelen fényt rejt,
az is rajtam folyik át.*

Idők homályából jelre várok,
cipóm nyúttéig járkálok.
Kancsalul les rám egy szarka.
Jaj, a szószátyár madár
nehogy szerencsétlenséget
zúditson szegény fejemre!
De mért féljek?
Örülök a korholó, bölcs beszédnek.
Mégis napot lopva csavargok,
céltalanul elkóborlok
zsombékok közt, sárba lépve.
Örökös vágy hajt előre.

Napsütéses táj a szememben,
ének bimbaja feszül bennem,
félig fekete, félig olvadás-zöld.
Szeretlek, föld.
Szeretem paraszt-egyszerűen
ezt a hullámzó vidéket,
lágymezőket, zsenge mezőket
halványarany csillámlásban.
Derengő-szomorkás pagonyainkat,
ahol magába néz a lélek
és hallgatja: darucsapat krúgat.
Egyre úton vannak, hová érnek?

S téged, sötét ágyam, érdes-hűvös ágyam —
állsz változatlanul az idők sodrában.

Észak napja

Hazám északi napja,
felmerülsz a levegő tengeréből,
lebegsz szabadon,
messze vagy mindig,
várva várt, eltűnő.
Hulladozása harmatodnak,
reszketése esti boltozatodnak,
vihar-vevő tekinteted a tarlón...

Első árnyékom tőled kaptam,
rárajzoltad a gyöpre,
földidarázs fészkeire éppen.
Árnyékom tele volt kék virággal,
sárga fővennyel, bogárszárnyal.

Csontjaiban és sejtjeimben
azóta hordom
a homok hűvös percegését.

Asszonyok

Az asszonyok
ők gyújtanak gyertyát az ablakokban
ők töltik meg a lámpákat olajjal

az asszonyok
ők várják a harmatfű
kizsendülését

A fenyőfán meggyújtottam a gyertyát
bár rég elmúlt a karácsony
várom
jó gondolataim,
gyümölcsöket északi fámra.

A szív

Az érzékek elszabadultak,
elhagyva az őrhelyek.
A szemek
pőrére vetkőztek
s egyenest belenéznek a napba.
Titkos illat-követek
törnek be a toronyszobákba:
emlékszel?
A fergeteg hava voltam,
én olvadoztam arcodon
azon az estén.
Emlékszel?
Szürke orgonafürt voltam a porban,
elajzott a kezed.
Bor voltam, emlékszel az örömré?
Vagy csak tettetés volt?
Folyóként özönölnek
a hangok rohamosztagai:

hódolj meg, veszítsd el magadat!
Tisztító keresztvíz vagyunk,
mindenhatók!
Láthatatlan-mélyen
dobog a szív,
fáradhatatlan igavonó.
Az érzések ál-riadóját,
a másnaposság émelyedését,
az üresség óráit
és az órák üledékét —
neki kell jóvátenni
odabent, mélyen.

Neki kell jóvátenni mindent,
a szívnek,
szegény Hamupipókének
abból a régi, hazug meséből.

Darazsak éve

Hajt az őszt már nagy batárján,
őszi éneket zörögnek
kedvetlen a kerekék.

Belépek, a szobám hemzseg
dongókkal meg darazsakkal.
Szárnyas, mérges, dühödt, lándzsás
zümmögő had vesz körül.

Ilyet senki nem látott még,
nem látott még, nem hallott még.

*Dühödtek, mért gyűltetek össze?
A darazsak éve tán ez?
Vannak darázs-esztendők is?*

*Fiókomba nyúlok, ujjamba döf,
iszom a pohárból, számat szűrja,
fésülködöm, zsong a hajamban.*

*Ijedek is, nevetek is —
ó, nyár zengő gyermekei!
Dühödт lándzsátokat az ősz
megszelídíti, eltompítja.*

*Döfködhettek, szürkálhattok:
apró, molyhos lábatokon
még a nyár aranya fénylik!*

Szélvilágnál

*A szél világít
utamra, ha az őszi éjbe lépek.
A zúgó síkság magába húz,
hangokkal teli, s már-már gúnyos sötéttel,
röpködő levelekkel, arcokkal és szemekkel,
hópiheként szállókkal és simogatókkal,
kés-élűekkel és alkonyodókkal.
A szél világít
a földön, mely lehúzza lábamat
nehéz koloncával a szerelemnek.
Beszívom a vén tenger keserű leheletét,
örökké arra szomjazom.
Hűségét esküszöm duzzadt ajakkal.
A szélvilágnál, szerelmem-szegyenyem,
élsz még, testem tüskékkel sebzéd.
Vérem vad zuhatagát hallom.
Járok a szélvilágnál
egy csillag alatt — soká rejtette felhő,
már sugarait elfeledte,
de engem nem hagy el a ragyogása.
Nagy hattyúk szárnyat bontanak.
Örök vándor a társam,
a szél.
Utamra világít.*

RAB ZSUZSA fordításai

Debra Vaarandi a dél-észtsországi Voru városában született 1916-ban, de gyermekkorát, kora ifjúságát Saaremaa szigetén töltötte, itt végezte el a középiskolát is. A sziget táj, a tenger mindmáig elkíséri, s lépten-nyomon felbukkan költészetében. Tartuban nyelvészetet és irodalmat tanult. Az 1940-es politikai átalakulás első napjaitól újságíróként dolgozott. 1946-tól szabad foglalkozású író. Korai kísérletei után 1943 óta ír rendszeresen verseket. Nyelvben, formai tökéletességben kevesen versenyezhetnek vele.